

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Nowe słowa na start*, klasa 7.

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Nowe słowa na start* w klasie 7. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopelniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Oblicza miłości	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz • podaje nazwy barw użytych przez malarza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego bohaterowie przedstawieni na obrazie mają zasłonięte twarze 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia skojarzenia związane z obrazem 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje znaczenie barw • wyraża swoją opinię na temat obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat komentarza artysty odnoszącego się do jego dzieł • porównuje obraz z innymi tekstami kultury poruszającymi temat miłości
3. Twórca i jego czasy – Antoine de Saint-Exupéry	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze elementy biografii Antoine’a de Saint-Exupéry’ego • umiejscawia powstanie <i>Malego Księcia</i> w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje twórczość Antoine’a de Saint-Exupéry’ego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy autobiograficzne w książce 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat specyfiki <i>Malego Księcia</i> jako książki dla każdego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat wydarzeń historycznych współczesnych autorowi
4., 5., 6., 7., 8. Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Księżę</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść utworu • określa rodzaj literacki utworu • wskazuje wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym • wyjaśnia znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wydarzenia w punktach • wypowiada się na temat narracji w utworze • charakteryzuje tytułowego bohatera • charakteryzuje mieszkańców danych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wewnętrzną przemianę pilota • wskazuje w utworze cechy przypowieści • omawia relację pomiędzy Małym Księciem a różą • wyjaśnia symbolikę 	<ul style="list-style-type: none"> • odnosi zachowania mieszkańców danych planet do świata dorosłych • omawia symbolikę podróży w odniesieniu do utworu oraz w sensie ogólnym • wypowiada się na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat obecności zachowań przedstawionych w utworze w świecie współczesnym • omawia sposób przedstawienia relacji międzyludzkich w innych

	terminu <i>przypowieść</i>	planet • wskazuje przyczyny wyruszenia Małego Księcia w podróż	danych mieszkańców planet • interpretuje znaczenie aforyzmów znajdujących się w utworze • interpretuje decyzję Małego Księcia o odejściu	relacji międzyludzkich w odniesieniu do utworu • wypowiada się na temat znaczenia dzieciństwa w odniesieniu do utworu	tekstach kultury • porównuje utwór z jego ekranizacją w reżyserii Marka Osborne'a
9. Miłość i śmierć	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki utworu • wskazuje podmiot liryczny w utworze	• określa funkcję zwrotów do adresata	• interpretuje znaczenie wiersza • wyjaśnia sens puenty utworu	• wypowiada się na temat sprzeczności zaprezentowanych w utworze	• podejmuje dyskusję na temat przyczyn i sensu lęku przed miłością
10. To też miłość	• relacjonuje treść danych fragmentów • przyporządkowuje tekst do właściwego rodzaju literackiego i uzasadnia swój wybór	• określa rodzaj narracji • charakteryzuje główną bohaterkę • wskazuje w utworze cechy literatury fantastycznej	• omawia funkcję elementów fantastycznych dla wymowy danych fragmentów	• interpretuje znaczenie danych fragmentów	• podejmuje dyskusję na temat skutków zetknięcia z cierpieniem • wypowiada się na temat różnych rodzajów miłości, wskazując przykłady z wybranych tekstów kultury
11. Twórca i jego czasy – Juliusz Słowacki	• wymienia najważniejsze elementy biografii Juliusza Słowackiego • umiejscawia romantyzm w czasie	• wymienia najważniejsze cechy epoki romantyzmu	• charakteryzuje twórczość Juliusza Słowackiego	• wskazuje powiązania pomiędzy twórczością Juliusza Słowackiego a światopoglądem epoki	• analizuje obraz Friedricha pod kątem cech romantycznych
12., 13., 14., 15., 16. Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i> (lektura obowiązkowa)	• relacjonuje treść dramatu • wskazuje cechy dramatu • określa czas i miejsce zdarzeń • dokonuje podziału bohaterów na bohaterów realistycznych i bohaterów fantastycznych	• zapisuje w punktach historię zbrodni Balladyny • charakteryzuje Balladynę • charakteryzuje Goplanę • wskazuje sceny komiczne i tragiczne • omawia cechy gatunkowe tragedii	• określa funkcję świata fantastycznego w utworze • charakteryzuje różne sposoby sprawowania władzy przedstawione w utworze • określa funkcję ironii w dramacie • opisuje ewolucję	• wyjaśnia, na czym polega tragizm tytułowej bohaterki • wyjaśnia symboliczne znaczenie korony Popielów • opisuje scenę sądu i śmierci tytułowej bohaterki	• analizuje wskazany plakat teatralny • formułuje na podstawie dramatu uniwersalne prawdy o ludzkiej psychice • omawia nawiązania kulturowe obecne w dramacie

			Balladyny		
17. Prawdziwa miłość	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść danych fragmentów utworu • określa rodzaj literacki fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat narracji fragmentów utworu • wypowiada się na temat uczucia łączącego bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia emocje bohaterów • interpretuje tytuł 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje sposób, w jaki bohaterowie mówią o chorobie 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat opłacalności emocjonalnego angażowania się, w sytuacji gdy istnieje ryzyko utraty kochanej osoby
18. Jak budować akapity i skomponować tekst	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia elementy kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej • wskazuje cechy dobrze skomponowanego tekstu • wymienia cechy składające się na wewnętrzną spójność wypowiedzi • organizuje tekst, nie zawsze zachowując logikę 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje plan wypowiedzi argumentacyjnej • porządkuje podaną wypowiedź • wskazuje w podanym tekście zdanie główne akapitu • tworzy wewnętrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności 	<ul style="list-style-type: none"> • koryguje dane wypracowanie • formułuje wstęp do wypracowania • tworzy wewnętrznie uporządkowane, na ogół spójne wypracowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie 	
19. Jak uzasadniać swoje zdanie	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia argument od przykładu • w podanym tekście wskazuje tezę, argumenty i przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumenty do podanej tezy 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady do argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wypowiedź o wnikliwej i konsekwentnej argumentacji, popartą trafnymi przykładami 	
20., 21. Teatr	<ul style="list-style-type: none"> • omawia specyfikę teatru starożytnej Grecji • wyjaśnia znaczenie terminu <i>przedstawienie realistyczne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zmiany, jakie zaszły w rozwoju teatru • rozpoznaje elementy języka teatru w przedstawieniu • omawia specyfikę teatru elżbietańskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy teatru antycznego obecnie współcześnie • omawia relacje pomiędzy dramatem a teatrem • omawia specyfikę teatru współczesnego 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wybrane przedstawienie teatralne 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat roli reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego • podejmuje dyskusję na temat granic wolności reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego

			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>przedstawienie awangardowe</i> 		<ul style="list-style-type: none"> • pisze recenzję przedstawienia teatralnego
22. Fonetyka – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>głoska, spółgłoska, samogłoska, litera</i> • dokonuje podziału wyrazu na głoski • wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję głoski <i>i</i> w podanych wyrazach • zapisuje wymowę wyrazu i wskazuje różnice pomiędzy wymową a pisownią • na ogół poprawnie wymawia wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje poprawnego podziału wyrazu • poprawnie wymawia wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> • koryguje błędną wymowę wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • układa zdania ćwiczące wymowę
23. Upodobnienia i uproszczenia fonetyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>upodobnienia fonetyczne, ubezdzwięcznienia, udźwięcznienia, upodobnienia wsteczne i postępowe, upodobnienia wewnątrzwyrazowe, upodobnienia międzywyrazowe, utrata dźwięczności w wygłosie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> • wskazuje spółgłoski powodujące upodobnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje kierunek upodobnienia w podanych wyrazach • wskazuje upodobnienia międzywyrazowe w podanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyrazy, w których wolno lub należy upraszczać grupy spółgłoskowe • wskazuje wyrazy, w których nie wolno upraszczać grup spółgłoskowych 	<ul style="list-style-type: none"> • koryguje błędy w wymowie i wyjaśnia ich przyczynę 	
24. Kiedy pisać <i>q</i> oraz <i>ę</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>samogłoski nosowe</i> • referuje zasady pisowni samogłosek <i>q</i> i <i>ę</i> w zakończeniach wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczynę problemu z zapisem samogłosek <i>q</i> i <i>ę</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przykłady wyrazów kończących się na <i>q</i> i <i>ę</i> • wskazuje słowa, w których <i>q</i> wymienia się na <i>ę</i> oraz <i>ę</i> na <i>q</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie stosuje zasady pisowni <i>q</i> i <i>ę</i> w wypowiedzi pisemnej 	
25. Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty

wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się terminami i pojęciami: <i>paradoks, ironia, tragedia, akapit, argument, przykład, wypowiedź argumentacyjna, kompozycja, wewnętrzna spójność, głoska, samogłoska, spółgłoska, upodobnienia i uproszczenia fonetyczne</i> 		stanowisko	<ul style="list-style-type: none"> • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
27. Pochwała życia	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, co zostało przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podział obrazu na części tematyczne • opisuje postacie przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kolorystykę dzieła • przedstawia na podstawie wybranych źródeł cechy impresjonizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat wyjątkowego charakteru dzieła Renoira • wskazuje cechy impresjonizmu na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrany obraz impresjonistyczny
28. Twórca i jego czasy – Jan Kochanowski	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>renesans, humanizm</i> • wymienia najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego • umiejscawia renesans w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje twórczość Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje charakterystyczne cechy renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia związek twórczości Jana Kochanowskiego ze światopoglądem epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy renesansowe na obrazie Mantegny
29. Przepis na szczęście (Jan Kochanowski – poeta wymieniony w podstawie programowej)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>fraszka, apostrofa, archaizm</i> • relacjonuje treść fraszek • wskazuje podmiot liryczny we fraszkach • wskazuje adresata lirycznego fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego w każdej z fraszek • wskazuje apostrofę i wyjaśnia jej funkcję • przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunek Jana Kochanowskiego do natury na podstawie fraszki <i>Na lipę</i> • wskazuje kontekst biograficzny we fraszce <i>Na dom w Czarnolesie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia renesansowy charakter fraszek 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje archaizmy w utworach 				
30. Na scenie życia (Jan Kochanowski – poeta wymieniony w podstawie programowej)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>fraszka, wiersz sylabiczny, rym, powtórzenie, archaizm</i> • relacjonuje treść fraszek • wskazuje archaizmy w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia obraz młodości zawarty w utworze <i>Na młodość</i> • dokonuje podziału podanych fraszek na fraszki filozoficzne i fraszki obyczajowe • przedstawia układ rymów we fraszkach • przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję powtórzenia na początku fraszki <i>O żywocie ludzkim</i> • omawia funkcję środków stylistycznych użytych w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia refleksję o człowieku zawartą we fraszce <i>O żywocie ludzkim</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat aktualności fraszki <i>Na młodość</i>
31. Sztuka życia (Jan Kochanowski – poeta wymieniony w podstawie programowej)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pieśń, cnota, pytanie retoryczne</i> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny utworu • wskazuje adresata lirycznego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • podaje nazwy rodzajów rymów występujących w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postawę życiową, do której przekonuje podmiot liryczny • omawia funkcję zdań rozkazujących w pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje ostatnie zdanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat cech, którymi należy się wykazać w celu osiągnięcia „dobrej sławy”
32. Radość życia (Jan Kochanowski – poeta wymieniony w podstawie programowej)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pieśń, rym gramatyczny, apostrofa, personifikacja</i> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • podaje nazwy rodzajów rymów występujących w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje metafory zawarte w wierszu • omawia funkcję apostrofy pojawiającej się w ostatniej strofie wiersza • omawia funkcję personifikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w dowolnych źródłach informacje na temat filozofii epikurejskiej
33. Szczęście poety	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Skamander, metafora, słowa potoczne, optymizm</i> • relacjonuje treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje sformułowania, które wiążą się z radością życia 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przeżycia, których doświadcza podmiot liryczny • interpretuje metaforę powstałą na bazie związku 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje zakończenie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobów okazywania zadowolenia z życia i optymizmu

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podmiot liryczny utworu 		<p>frazeologicznego <i>mieć zielono w głowie</i></p>		
<p>34. Być szczęśliwym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • dokonuje podziału wiersza na części tematyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia symbolikę ogrodu, przywołując kontekst biblijny • określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu • interpretuje tytuł 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje przyjęcie postawy wyprostowanej • omawia postrzeganie szczęścia przez podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat życia i twórczości Czesława Miłosza
<p>35. Chwytaj dzień</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>carpe diem</i>, <i>sententja</i> • referuje fragment powieści • omawia świat przedstawiony danego fragmentu utworu • określa przynależność danego fragmentu do rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów występujących w danym fragmencie utworu • opisuje nastroje uczniów po wejściu do klasy • określa typ narracji występującej w danym fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób zacytowany na lekcji wiersz łączy się z łacińską sentencją • opisuje przeżycia wewnętrzne wybranego uczestnika lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przesłanie prowadzonej przez nauczyciela lekcji • wypowiada swoją opinię na temat przeczytanego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść całego utworu na podstawie książki lub filmu • omawia rolę, jaką odegrał Keating w życiu uczniów • wypowiada się na temat sposobów osiągania szczęścia
<p>36. Odważnym szczęście sprzyja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • referuje fragment powieści • określa przynależność fragmentu do rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje każdą z bohaterek • wyjaśnia przyczynę sporu pomiędzy bohaterkami • przytacza argumenty wysuwane przez bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tytuł utworu • omawia argumentację bohaterek 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża swoją opinię na temat sporu zaprezentowanego we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy pracę pisemną związaną z tematem lekcji
<p>37. Wiedzieć, czego się chce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sumo</i>, <i>motto</i> • referuje fragment powieści • określa przynależność danego fragmentu do rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa typ narracji występującej w danym fragmencie utworu • charakteryzuje bohaterów danego fragmentu utworu • dokonuje podziału treści 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie słów: <i>Widzę w tobie grubego gościa</i> • wylicza cechy, które wskazują na to, że Shomintu jest dobrym trenerem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie mądrości życiowej przekazanej przez trenera 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze opowiadanie, którego mottem są słowa: <i>Celem nie jest koniec drogi, tylko posuwanie się naprzód</i>

		na części ze względu na poruszane problemy			
38., 39. Opis sytuacji, przeżyć wewnętrznych i dzieła sztuki	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> • wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach • opisuje emocje postaci przedstawionych na ilustracjach 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu • opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji • odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów występujących na obrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji • redaguje pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne i posługując się bogatym słownictwem • wnikliwie przedstawia przy opisie dzieła sztuki elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny omawia cechy artyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość 	
40. Akcent wyrazowy	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zasady stosowania akcentu wyrazowego 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie akcentuje przeczytane wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rzeczowniki, w których akcent pada na 3. sylabę od końca 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w wypowiedzi wyrazy, w których akcent pada na 3. i 4. sylabę od końca 	
41. Kiedy pisać <i>i</i> , a kiedy <i>j</i>	<ul style="list-style-type: none"> • referuje zasady pisowni wyrazów, w których litera <i>i</i> oznacza spółgłoskę <i>j</i> • referuje zasady pisowni zakończeń <i>-i</i>, <i>-ji</i> oraz <i>-ii</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie stosuje zasady pisowni <i>i</i> i <i>j</i> w podanych wyrazach • na ogół poprawnie stosuje zasady pisowni zakończeń <i>-i</i>, <i>-ji</i> oraz <i>-ii</i> w podanych wyrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje zasady pisowni <i>i</i> i <i>j</i> w podanych wyrazach • poprawnie stosuje zasady pisowni zakończeń <i>-i</i>, <i>-ji</i> oraz <i>-ii</i> w podanych wyrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy własny tekst, wykorzystując w nim wyrazy z zakończeniami <i>-i</i>, <i>-ji</i> oraz <i>-ii</i> 	
42. Podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje

	i pojęciami: <i>fraszka, archaizm, pieśń, wiersz sylabiczny, rymy gramatyczne, opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki, akcent wyrazowy</i>			• uogólnia, podsumowuje i porównuje	problemy badawcze
44. Charaktery	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plan pierwszy, plan drugi, tło, portret</i> • opisuje, co przedstawia obraz 	• omawia sposób przedstawienia Napoleona	• wskazuje cechy Napoleona podkreślone na portrecie	• interpretuje wymowę obrazu	<ul style="list-style-type: none"> • przybliży sylwetkę Napoleona • wyjaśnia znaczenie napisów znajdujących się na obrazie i analizuje ich znaczenie w kontekście wymowy obrazu
45. Twórca i jego czasy – Ignacy Krasicki	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego • umiejscawia epokę oświecenia w czasie 	• charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego	• wskazuje cechy charakterystyczne oświecenia	• omawia związek twórczości Ignacego Krasickiego ze światopoglądem epoki	• omawia obraz Jana Matejki
46. W krzywym zwierciadle (Ignacy Krasicki – poeta wymieniony w podstawie programowej)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>satyra</i> • relacjonuje treść satyry • określa rodzaj literacki utworu • wskazuje narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje podziału utworu na części tematyczne • charakteryzuje szlachcica oraz jego żonę • wskazuje na podstawie tekstu cechy gatunkowe satyry 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problem poruszony w satyrze • omawia związek satyry ze światopoglądem epoki 	• podejmuje dyskusję nad celowością ośmieszania postaw i zachowań w procesie dydaktycznym	• podejmuje dyskusję na temat zalet i wad obcych wpływów kulturowych
47. Twórca i jego czasy – Aleksander Fredro	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>romantyzm, komedia</i> • wymienia najważniejsze etapy życia Aleksandra Fredry • umiejscawia epokę 	• charakteryzuje twórczość Aleksandra Fredry	• wskazuje cechy charakterystyczne romantyzmu	• wyjaśnia, na czym polegała wyjątkowość Aleksandra Fredry na tle epoki	• omawia genezę <i>Zemsty</i>

	romantyzmu w czasie				
48., 49., 50., 51. Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>komedia, komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny, akt, scena, didaskalia, karykatura, bohaterowie pierwszoplanowi, bohaterowie drugoplanowi, bohaterowie epizodyczni, motto</i> • relacjonuje treść dramatu • przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego • określa czas i miejsce akcji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy gatunkowe utworu • dokonuje podziału bohaterów na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych • charakteryzuje bohaterów utworu • wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu • podaje przykłady różnych rodzajów komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega komizm charakterów, komizm sytuacyjny i komizm słowny w dramacie • wyjaśnia, na czym polega karykaturalne przedstawienie bohaterów • interpretuje tytuł dramatu • wyjaśnia sens motto 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje scenę oświadczyn Papkina pod względem stosowności stylu do sytuacji • analizuje zakończenie dramatu i omawia jego przesłanie 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady przedstawienia motywu zemsty w innych tekstach kultury • wskazuje w dramacie elementy kultury sarmackiej • porównuje treść dramatu z ekranizacją Andrzeja Wajdy
52. Silny charakter	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść danych fragmentów utworu • określa rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohatera danych fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera • interpretuje słowa bohatera: <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje sposób przedstawienia rekinów 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat sentencji: <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i> i odnosi ją do wybranych tekstów kultury
53. Przejsć próbę	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wywiad</i> • relacjonuje treść wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób bohater wywiadu definiuje ból • opisuje powód założenia fundacji i jej cele • wymienia cechy charakteru bohatera wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różnice między dzieciństwem a dorosłością według Jana Meli 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze charakterystykę Jana Meli 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postać rzeczywistą lub fikcyjną, która musiała zmagać się z przeciwnościami losu

<p>54. Panować nad życiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść danych fragmentów utworu • określa rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia świat przedstawiony • wskazuje problem, z którym musi się zmierzyć bohaterka fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję narracji pierwszoosobowej we fragmentach • wypowiada się na temat relacji pomiędzy bohaterką a doktorem 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje słowa bohaterki mówiące o tym, że największym jej przeciwnikiem jest ona sama 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na wybranych przykładach z tekstów kultury, co to oznacza sformułowanie <i>przejść kontrolę nad własnym życiem</i>
<p>55. Na przekór stereotypom</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść danego fragmentu • określa czas i miejsce akcji fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobu narracji • charakteryzuje bohaterów • wskazuje, co zaskoczyło Kubę podczas spotkania z Magdą • przedstawia reakcje otoczenia na związek Magdy i Kuby 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Kuba zainteresował się niepełnosprawną koleżanką • wyjaśnia, w jakim celu Magda posługuje się ironią • wyjaśnia sens tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia reakcje otoczenia na związek Magdy i Kuby • omawia przyczyny wzajemnego dystansu pomiędzy osobami pełno- i niepełnosprawnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat sposobu postępowania wobec osób niepełnosprawnych • przedstawia tekst kultury podejmujący temat osób niepełnosprawnych
<p>56. Czarny charakter</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czarny charakter, komiks, wyraz dźwiękonaśladowczy</i> • relacjonuje treść komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znane sobie przykłady „czarnych charakterów” z wybranych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobu prezentacji Lorda Vadera w podanym fragmencie komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje funkcję „czarnego charakteru” w wybranym tekście kultury • przedstawia swoją opinię na temat komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia fabułę <i>Gwiezdných wojen</i> • omawia rodzaj rysunku zastosowanego w podanym komiksie
<p>57. Charakterystyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>charakterystyka, charakterystyka postaci, autocharakterystyka, charakterystyka porównawcza</i> • wskazuje elementy składające się na charakterystykę 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różnice pomiędzy charakterystyką statyczną a charakterystyką dynamiczną 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy plan charakterystyki wybranej postaci literackiej bądź filmowej 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze charakterystykę zawierającą opis wyglądu zewnętrznego postaci i wnikliwy opis cech charakteru, konsekwentnie poparty trafnie dobranymi przykładami 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy charakterystykę porównawczą dwóch postaci literackich lub filmowych
<p>58., 59. Malarstwo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia etapy rozwoju malarstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje najważniejsze cechy malarstwa na 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia elementy języka malarstwa na wybranym 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia dzieło sztuki według podanych 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada opinię na temat sztuki abstrakcyjnej

		poszczególnych etapach • rozróżnia najważniejsze typy dzieł malarskich ze względu na temat	dziele	kryteriów	• przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty • tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
60. Czasownik – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czasownik osobowy, czasownik nieosobowy, czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i> • wymienia, przez co odmienia się czasownik • odróżnia formy nieosobowe czasownika od form osobowych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa formy gramatyczne czasownika • uzupełnia zdania czasownikami w odpowiedniej formie 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje zdania z nieosobowymi formami czasownika zakończonymi na <i>-no, -to</i> • przekształca zdania, używając odpowiedniej formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • modyfikuje wypowiedź za pomocą zmiany aspektu • sporządza notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje instrukcję, w której wykorzystuje czasowniki w trybie rozkazującym • odmienia czasowniki kłopotliwe
61. Strony czynna i bierna czasownika	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>strona czynna, strona bierna, wykonawca czynności, obiekt czynności, czasownik przechodni, czasownik nieprzechodni</i> • przedstawia zasadę tworzenia strony biernej czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie • odróżnia czasowniki przechodnie od czasowników nieprzechodnich • wskazuje wypowiedzi, w których najważniejszą rolę odgrywa wykonawca czynności oraz te, w których najistotniejszy jest obiekt czynności 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, w jakich okolicznościach używamy strony biernej • odnajduje w tekście czasowniki w stronie biernej i wyjaśnia, w jakim celu zostały użyte 	<ul style="list-style-type: none"> • używa strony biernej w tekstach oficjalnych, np. w stylu urzędowym 	
62. Imiesłowy – nietypowe formy czasownika	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia klasyfikację imiesłowów • wskazuje imiesłowy w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy imiesłowy od podanych czasowników • odmienia imiesłowy przymiotnikowe 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca zdania podrzędne w imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe z określeniami 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowów • redaguje tekst z użyciem wszystkich rodzajów 	

			<ul style="list-style-type: none"> • przekształca wskazane zdania na konstrukcje z imiesłowami przysłówkowymi 	imiesłówów	
63. Pisownia <i>nie</i> z imiesłowami	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami • tworzy imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zastępuje określenia oznaczające cechy z imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje tekst z użyciem imiesłówów z przeczeniem <i>nie</i> 	
64. Podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>charakterystyka, karykatura, komiks, strona czynna czasownika, strona bierna czasownika, aspekt, formy osobowe czasownika, formy nieosobowe czasownika, imiesłowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
66. Ojczyzna	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pierwszy plan, drugi plan, symbol, ciepła paleta barw</i> • opisuje obraz, uwzględniając podział na plany 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie czasu, w jakim powstał obraz Jacka Malczewskiego <i>Ojczyzna</i>, dla jego wymowy 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje symbolikę kajdan przedstawionych na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wpływ barw na wymowę obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podobny sposób przedstawiania ojczyzny w innych tekstach kultury
67. Twórca i jego czasy – Adam Mickiewicz	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>romantyzm</i> • wymienia najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza • umiejscawia epokę romantyzmu w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje twórczość Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy charakterystyczne romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia związek pomiędzy twórczością Adama Mickiewicza a ideami epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wskazane obrazy pod kątem ich związku z epoką

<p>68. Poświęcić się dla ojczyzny (Adam Mickiewicz – poeta wymieniony w podstawie programowej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>powstanie narodowowyzwoleńcze</i> • relacjonuje treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje bohaterkę wiersza Adama Mickiewicza <i>Śmierć Pulknownika</i> • wymienia wartości istotne dla bohaterki wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>romantyczna legenda bohatera</i> • interpretuje ostatnią strofę utworu • omawia funkcję porównania bohaterki wiersza do Czarnieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat klimatu dominującego w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sylwetkę Emilii Plater na podstawie dowolnych źródeł
<p>69., 70. Walczyć za ojczyznę (Adam Mickiewicz – poeta wymieniony w podstawie programowej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść utworu Adama Mickiewicza <i>Reduta Ordona</i> • określa rodzaj literacki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat narratora • wskazuje przykłady animizacji • wskazuje wyrazy dźwiękonaśladowcze 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób przedstawienia wydarzeń • porównuje sposób przedstawienia napastników i obrońców • omawia sposób przedstawienia cara • określa funkcję animizacji • określa funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje przesłanie <i>Reduty Ordona</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sylwetkę Juliana Konstantego Ordona na podstawie dowolnych źródeł
<p>71. Tęsknota za ojczyzną</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>hierarchia wartości, neologizm</i> • referuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat adresata lirycznego • nazywa uczucia podmiotu lirycznego • opisuje kraj przedstawiony przez podmiot liryczny • wskazuje w wierszu neologizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie refrenu dla wymowy wiersza • interpretuje znaczenie określenia <i>światło-cień</i> w kontekście wiersza • omawia funkcję neologizmów w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat hierarchii ważności podmiotu lirycznego • analizuje sposób osiągnięcia nostalgicznego nastroju wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia obraz Józefa Chełmońskiego <i>Bociany</i>
<p>72. Twórca i jego czasy – Henryk Sieniewicz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pozytywizm, emigracja</i> • wymienia najważniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie hasła: <i>dla pokrzepienia serc</i> • charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy charakterystyczne pozytywizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia genezę <i>Latarnika</i> • wypowiada się na temat wyjątkowości twórczości 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia hasło <i>dla pokrzepienia serc</i> w kontekście twórczości Henryka Sienkiewicza

	etapy życia Henryka Sienkiewicza • umiejscawia epokę pozytywizmu w czasie	twórczość Henryka Sienkiewicza		Henryka Sienkiewicza na tle epoki	
73., 74. Henryk Sienkiewicz, <i>Latarnik</i> (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>nowela, punkt kulminacyjny, emigrant, symbol</i> • relacjonuje treść noweli • podaje nazwę rodzaju narracji	• omawia świat przedstawiony noweli • wskazuje cechy gatunkowe noweli • charakteryzuje głównego bohatera	• przedstawia przemianę głównego bohatera • omawia przyczyny tułaczki Skawińskiego, także te niewyrażone bezpośrednio • omawia sposób, w jaki bohater reaguje na pierwsze wersy <i>Pana Tadeusza</i>	• wypowiada się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego • interpretuje symbolikę latarni morskiej • formułuje przesłanie utworu	• wypowiada się na temat problemów, z jakimi borykają się emigranci i uchodźcy • omawia kontekst historyczny noweli
75. Wielokulturowość	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dwukulturowość, stereotyp</i> • relacjonuje treść artykułu	• wymienia cechy artykułu wskazujące na jego przynależność do publicystyki • wymienia zaprezentowane w tekście stereotypy dotyczące Polski i Polaków	• przedstawia zjawisko społeczne opisane przez autorkę	• omawia obraz Polski wyłaniający się z przywołanych w tekście wypowiedzi	• podejmuje dyskusję na temat stereotypów dotyczących Polski i Polaków
76. Mała ojczyzna	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wiersz biały, wiersz wolny, mała ojczyzna</i> • referuje treść wiersza	• przedstawia obraz ojczyzny wyłaniający się z wiersza • podaje nazwy środków stylistycznych użytych w wierszu • wskazuje cechy wiersza wolnego	• określa funkcję środków stylistycznych zawartych w wierszu • omawia język wiersza	• wypowiada się na temat własnego pojmowania pojęcia „małej ojczyzny”	• opracowuje mapę myśli dotyczącą ojczyzny • tworzy samodzielną wypowiedź pisemną pt. „Moja mała ojczyzna”
77. Odnaleźć swoje korzenie	• relacjonuje treść danych fragmentów utworu • podaje nazwę rodzaju narracji	• wypowiada się na temat narratora • opisuje świat przedstawiony	• omawia relację pomiędzy narratorem a światem przedstawionym • interpretuje gest kobiet z	• analizuje relacje pomiędzy głównym bohaterem a utraconą ojczyzną	• podejmuje dyskusję na temat sensu poszukiwania własnych korzeni • wypowiada się na temat

		<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat roli opowieści w życiu narratora 	<p>plemienia Kinte wobec przybysza</p> <ul style="list-style-type: none"> interpretuje tytuł utworu 		kontekstu historycznego danych fragmentów
78. Opuścić ojczyznę	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>fantastyka</i>, <i>symbol</i> relacjonuje treść danych fragmentów utworu podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> omawia świat przedstawiony we fragmentach utworu wypowiada się na temat bohaterów występujących w danych fragmentach wskazuje cechy świadczące o tym, że podany fragment nie należy do literatury realistycznej 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje symbolikę pierścienia omawia rozważania Froda dotyczące domu 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje symbolikę podróży Froda przedstawia własne refleksje na temat postrzegania domu z perspektywy podróży 	<ul style="list-style-type: none"> omawia inne, znane sobie teksty kultury należące do fantastyki (literatura, film, komiks) wskazuje różnice pomiędzy fantastyką a science fiction przedstawia swoje zdanie na temat fantastyki
79., 80. Wypowiedź argumentacyjna	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teza</i>, <i>argument</i>, <i>wnioski</i> wymienia etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej odnajduje tezę i argumenty w podanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia chwyt argumentacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście argumenty nierzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje wnikliwą, przekonującą i konsekwentną argumentację do podanej tezy 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia wypowiedź argumentacyjną od takiej, która wskazuje jedynie związek przyczynowo-skutkowy
81. Rzeźba	<ul style="list-style-type: none"> wymienia etapy rozwoju rzeźby 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje najważniejsze cechy rzeźby na poszczególnych etapach rozdziela najważniejsze typy dzieł rzeźbiarskich ze względu na temat 	<ul style="list-style-type: none"> omawia elementy języka rzeźby na wybranym dziele 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada swoją opinię na temat rzeźby abstrakcyjnej przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
82. Zdanie złożone –	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zdania złożone odróżnia zdania złożone 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje pytanie, na które odpowiadają dane 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje wykresy do zdań 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza wykresy zdań złożonych 	

przypomnienie wiadomości	współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie	zдания podrzędne • podaje nazwy rodzajów zdań złożonych			
83., 84. Rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie	• wymienia rodzaje zdań złożonych • wskazuje spójniki, przed którymi należy postawić przecinek w zdaniu złożonym współrzędnie	• wskazuje zdania złożone współrzędnie i określa ich typy • przyporządkowuje zdania współrzędne stosownie do podanego wykresu • wskazuje zdania podrzędne przydawkowe i formułuje do nich pytania • wskazuje zdania podrzędne dopełnieniowe i formułuje do nich pytania	• sporządza wykresy zdań złożonych współrzędnie • przyporządkowuje zdania podrzędne stosownie do podanego wykresu	•sporządza wykresy zdań złożonych i podaje nazwy typów zdań podrzędnych	
85. Przecinek w zdaniu złożonym	• wymienia zasady stosowania przecinków w zdaniach złożonych	•wskazuje zdania złożone współrzędnie, w których brakuje przecinków	• formułuje zdania podrzędne i stawia przecinki w odpowiednich miejscach	• przekształca tekst, stawiając przecinki w odpowiednich miejscach	
86. Podsumowanie wiadomości	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>wypowiedź argumentacyjna, neologizm, nowela, opowiadanie, wiersz biały, wiersz wolny, fantastyka, zdania złożone współrzędnie, zdania złożone podrzędnie</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
88. Wyobrażenia	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>realizm,</i>	• określa temat dzieła • wskazuje elementy	• omawia funkcję palety barw zastosowanej przez	• interpretuje znaczenie kształtu znajdującego się	• na podstawie wybranych źródeł wyjaśnia znaczenie

	<i>fantastyka, paleta barw</i> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje, co widzi na obrazie 	realistyczne i fantastyczne na obrazie	malarza <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tytuł dzieła 	w centrum obrazu	terminu <i>surrealizm</i>
89. Twórca i jego dzieło – Adam Mickiewicz	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ballada, manifest, egzotyka, orient, romantyzm</i> • wymienia podróże odbyte przez Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie podróży na Krym dla poety 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat znaczenia podróży dla romantyków 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał przełomowy charakter <i>Ballad i romansów</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia obraz Juliusza Kossaka <i>Adam Mickiewicz z Sadykiem Paszą w Turcji</i>
90. Wyobraźnia ludowa (Adam Mickiewicz – poeta wymieniony w podstawie programowej)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna</i> • relacjonuje treść ballady <i>Świtezianka</i> • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, jaką wiedzę na temat świata przedstawionego ma narrator • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne utworu • wskazuje punkt kulminacyjny • charakteryzuje bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia stosunek narratora do opowiadanych zdarzeń • objaśnia sens nauki moralnej sformułowanej w utworze • wskazuje cechy gatunkowe utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat nauki moralnej wyrażonej w balladzie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy estetyki romantycznej na obrazie Johna Williama Waterhouse'a <i>Pani z Shalott</i>
91. Natura i wyobraźnia (Adam Mickiewicz – poeta wymieniony w podstawie programowej)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>sonet</i> • relacjonuje treść wiersza <i>Stępy akemańskie</i> • ustala przynależność utworu do rodzaju literackiego • wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • dokonuje podziału utworu na dwie części • wskazuje zastosowane środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu • omawia sposób przedstawienia ciszy w końcu utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój wiersza i wyjaśnia, jakimi środkami jest on budowany • interpretuje puentę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób przedstawienia natury w wybranym tekście kultury
92. Strach i wyobraźnia	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>punkt kulminacyjny, nastrój grozy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat narratora danych fragmentów utworu • charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia relacje pomiędzy bohaterami • interpretuje wydarzenia symboliczne zawarte w 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje sposób tworzenia atmosfery grozy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki filmowe przydatne do przedstawienia atmosfery danych fragmentów

	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść danych fragmentów utworu 	bohaterów danych fragmentów <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje punkt kulminacyjny 	danych fragmentach		<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób tworzenia atmosfery grozy w wybranym tekście kultury popularnej
93. Na skrzydłach wyobraźni	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sonet</i>, <i>personifikacja</i> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje środki stylistyczne • ustala przynależność gatunkową wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu • wyjaśnia metaforyczny sens ostatniej strofy wiersza • wyjaśnia metaforyczne znaczenie związków frazeologicznych, w których znajduje się słowo <i>skrzydła</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje konteksty i nawiązania
94. Baśniowa wyobraźnia	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>puenta</i>, <i>neologizm</i>, <i>symbol</i> • relacjonuje treść utworu • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat narratora • charakteryzuje bohaterów utworu • omawia kompozycję utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój utworu • omawia funkcję neologizmów zastosowanych w wierszu • interpretuje symbolikę Dusiołka 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie puenty podejmuje rozważania na temat pochodzenia zła w świecie 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat popularności baśni
95. Życ w świecie wyobraźni	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentów utworu • podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas i miejsce akcji • charakteryzuje bohaterów danych fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia relacje między bohaterkami • wypowiada się na temat reakcji narratorki na przyjaźń Liliany z Kasią • omawia funkcję wyrazów potocznych w danych fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje ostatnią wypowiedź bohaterki • wskazuje wady i zalety życia w świecie wyobraźni 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat ludzkiej potrzeby fantazjowania • interpretuje obraz Salvadora Dalego <i>Miraż</i>
96., 97. Rozprawka	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teza</i>, <i>hipoteza</i>, <i>argumenty</i> • referuje trzy możliwe 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumenty do podanego zagadnienia • tworzy plan rozprawki na podstawie podanej 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze rozprawkę w której: <ul style="list-style-type: none"> - zawarta została właściwa teza bądź hipoteza 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy prezentację na temat wybranej subkultury • wyjaśnia znaczenie terminu <i>kontrkultura</i> i

	schematy pisania rozprawki	dyskusji		- argumentacja jest wnikliwa, przekonująca i konsekwentna - przedstawiona została własna opinia dotycząca zadanego tematu, ujawniająca szczególną wrażliwość/wnikliwość piszącego	podaje przykłady
98. Grafika	<ul style="list-style-type: none"> wymienia etapy rozwoju grafiki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje najważniejsze cechy grafiki na poszczególnych etapach odróżnia grafikę artystyczną od grafiki użytkowej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i opisuje najważniejsze techniki graficzne 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty grafika tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
99. Wypowiedzenie wielokrotnie złożone	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wypowiedzenie wielokrotnie złożone</i>, <i>zdanie główne</i> dokonuje podziału wypowiedzeń wielokrotnie złożonych na wypowiedzenia składowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zdanie główne w wypowiedzeniu złożonym stosuje odpowiednią interpunkcję w zdaniach wielokrotnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza wykres zdania wielokrotnie złożonego przekształca grupy zdań pojedynczych w wypowiedzenia wielokrotnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje opisu składniowego sporządzonego wykresu koryguje zbyt długie wypowiedzenia wielokrotnie złożone 	
100. Mowa niezależna i zależna	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mowa zależna</i>, <i>mowa niezależna</i> wyjaśnia różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną 	<ul style="list-style-type: none"> w podanym tekście wskazuje mowę zależną i mowę niezależną zapisuje dowolny dialog w formie mowy zależnej przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie 	
101. Zasady cytowania cudzych tekstów	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>cytat</i>, <i>prawo autorskie</i>, <i>plagiat</i>, <i>źródło</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje odpowiednie słownictwo przy wprowadzaniu cytatów 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje przypis bibliograficzny 	<ul style="list-style-type: none"> opracowuje bibliografię dotyczącą podanego tematu 	

	<p><i>przypis bibliograficzny</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady cytowania cudzych tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> wplata cytaty w wypowiedź, stosując odpowiednie zwroty wprowadzające i znaki interpunkcyjne 			
<p>102. Podsumowanie wiadomości</p>	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie posługuje się terminami i pojęciami: <i>rozprawka, ballada, sonet, mowa niezależna, mowa zależna, cytat, przypis bibliograficzny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretuje wymagany materiał właściwie argumentuje uogólnia, podsumowuje i porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje bogate konteksty formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
<p>104. Dobro i zło</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>realizm, źródło światła</i> opisuje, co dzieje się na obrazie Caravaggia <i>Powołanie św. Mateusza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje głównych bohaterów obrazu wypowiada się na temat strojów bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje gesty bohaterów obrazu omawia rolę światła na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia kontekst biblijny interpretuje wymowę dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> omawia inny wybrany obraz Caravaggia
<p>105. Twórca i jego czasy – Charles Dickens</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze etapy życia Charlesa Dickensa umiejscawia epokę wiktoriańską w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje twórczość Charlesa Dickensa 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy charakterystyczne epoki wiktoriańskiej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia związek pomiędzy twórczością Charlesa Dickensa a problemami epoki 	
<p>106., 107., 108., 109. Charles Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i> (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ironia, symbol, problemy społeczne, realizm, fantastyka</i> relacjonuje treść utworu określa przynależność utworu do rodzaju literackiego podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> omawia świat przedstawiony utworu przedstawia realia społeczne przedstawione w utworze wymienia problemy społeczne zaprezentowane w utworze charakteryzuje głównego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> omawia stosunek narratora do bohatera omawia sposób przedstawienia duchów nazywa emocje towarzyszące Scrooge'owi w czasie podróży w czasie i przestrzeni wyjaśnia, na czym 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat symbolicznego znaczenia świąt Bożego Narodzenia w naszym kręgu kulturowym analizuje sposób przedstawienia Bożego Narodzenia w <i>Opowieści wigilijnej</i> wypowiada się na temat 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wybraną adaptację <i>Opowieści wigilijnej</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy fantastyczne w utworze 	<p>polega wewnętrzna przemiana bohatera</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję elementów fantastycznych w utworze 	<p>hierarchii ważności Ebenezera Scrooge'a</p>	
<p>110. Twórca i jego dzieło – Adam Mickiewicz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>folklor, lud, dziady</i> • opisuje obrzęd dziadów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rodzimy folklor jako główne źródło inspiracji we wczesnej twórczości Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia powiązania pomiędzy biografią poety a tematem jego wczesnych dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobu postrzegania ludu przez romantyków 	
<p>111., 112., 113., 114. Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> cz. II (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dramat romantyczny, dziady, guślarz, motto, wierzenia ludowe, nauka moralna</i> • relacjonuje treść utworu • opisuje miejsce i czas wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat obrzędu dziadów • wskazuje elementy obrzędów pogańskich i chrześcijańskich • charakteryzuje bohaterów występujących w dramacie • omawia role danych uczestników obrzędu • przedstawia rodzaj kary właściwy poszczególnym duchom 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję czasu i sposobu przywołania danych duchów • wyjaśnia, na czym polegała wina danych duchów • opisuje nastrój dramatu • wyjaśnia znaczenie motto utworu • wskazuje cechy dramatu romantycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje sposoby uzyskania odpowiedniego nastroju w dramacie • wypowiada się na temat aktualności prawd moralnych przedstawionych w utworze • interpretuje zakończenie dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera dwie adaptacje dramatu i dokonuje ich analizy porównawczej • omawia elementy wiary ludowej funkcjonujące współcześnie
<p>115. Przebaczenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powieść historyczna, archaizm</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu Henryka Sienkiewicza <i>Krzyżacy</i> • określa przynależność fragmentów do rodzaju literackiego • podaje nazwę rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów fragmentów • wskazuje archaizmy i wyjaśnia ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy powieści historycznej • omawia funkcję archaizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje postawę Zygryda i Juranda wobec cierpienia 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje treść fragmentów z analogicznymi scenami z filmu Aleksandra Forda

	narracji				
116. Między dobrem a złem	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>puenta</i> • relacjonuje treść wiersza Jana Twardowskiego <i>Podziękowanie</i> • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i wskazuje adresata wiersza • wskazuje użyte środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób, w jaki został opisany świat przyrody • interpretuje fragment mówiący o naturze człowieka • omawia funkcję użytych środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje przesłanie wiersza • podejmuje dyskusję na temat znaczenia różnorodności świata 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane teksty kultury podejmujące problem odmienności
117. Ulec złu	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dyskryminacja</i>, <i>hejt</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu Ewy Barańskiej <i>Zapomnieć Różę</i> • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego • podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia świat przedstawiony w utworze • wypowiada się na temat narratorki danych fragmentów • wymienia zasady, którymi kierowali się ważniacy rządzący klasą 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia relacje panujące w klasie • wskazuje przyczyny zachowania narratorki po przeczytaniu powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób, w jaki bohaterka ocenia samą siebie z perspektywy czasu • podejmuje dyskusję na temat mechanizmu dyskryminacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane teksty kultury podejmujące temat dyskryminacji • przygotowuje prezentację multimedialną dotyczącą przyczyn i mechanizmów dyskryminacji
118. Ukarąć zło	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>powieść kryminalna</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu Agathy Christie <i>Morderstwo w Orient Expressie</i> • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego • podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje czas i miejsce akcji • wskazuje morderców i ich motyw • charakteryzuje Herkulesa Poirot 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy decydujące o przynależności gatunkowej utworu • omawia wpływ czasu oraz miejsca dokonania zbrodni na sposób prowadzenia śledztwa 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, w jaki sposób detektyw odkrył prawdę 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat wymierzania sprawiedliwości z pominięciem sądów • wypowiada się na temat innych słynnych detektywów poznanych za pośrednictwem różnych tekstów kultury

<p>119. Zło przeciw naturze</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>reportaż</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje miejsce, w którym doszło do opisanej katastrofy ekologicznej • wyjaśnia, jak doszło do wyschnięcia Morza Aralskiego • omawia skutki wysychania morza 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje podziału tekstu na części i nadaje im tytuły • wskazuje cechy reportażu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcję opisu życia mieszkańców starej rybackiej osady dla wymowy danych fragmentów • podejmuje dyskusję na temat skutków zbytej ingerencji człowieka w naturę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat ekologii i ruchów ekologicznych • wskazuje inne teksty kultury opisujące niszczenie natury przez człowieka
<p>120. Jak czynić dobro</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wywiad</i> • relacjonuje treść wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przyczyny podjęcia decyzji o nakręceniu filmu • przedstawia stanowisko reżysera dotyczące obowiązków Zachodu wobec Syrii 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia tytuł wywiadu • wskazuje fragmenty nacechowane emocjonalnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny zachowania polityków 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat winy tych, którzy nie reagują na zło
<p>121. Jak prowadzić dyskusję</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dyskusja, stanowisko (teza), argument, kontrargument, sofizmat</i> • wskazuje cele podjęcia dyskusji • wymienia cechy dobrego dyskutanta • wymienia nieuczciwe chwytły stosowane w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w podanym tekście argumenty i kontrargumenty • wskazuje w podanej dyskusji nieuczciwe chwytły 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy 	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w debacie • wyjaśnia, w jaki sposób rozpoznaje się sofizmaty 	
<p>122. Tworzenie i budowa wyrazów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów pochodnych • tworzy przymiotniki od rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny • wskazuje formant w wyrazie pochodnym 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje analizy słowotwórczej podanych wyrazów 	

	<i>wrostek, formant zerowy</i>				
123. O wyrazach pochodnych	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kategoria słowotwórcza, czasowniki dokonane, stopień wyższy i najwyższy przymiotników oraz przysłówków</i> • wymienia kategorie słowotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy czasowniki dokonane poprzez dodanie przedrostków • tworzy stopień wyższy i najwyższy przymiotników i przysłówków 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych 	
124. Rodzina wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyrazy należące do jednej rodziny • wskazuje wyraz podstawowy w parze wyrazów pokrewnych 	<ul style="list-style-type: none"> • podkreśla rdzeń i wskazuje oboczności w rodzinie wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza wykresy rodziny wyrazów 	
125. Kłopotliwe przedrostki i przyrostki	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy decydujące o pisowni przedrostków z-, s- 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wyrazy, stosując odpowiednie przedrostki • zapisuje wyrazy z odpowiednimi przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki 	<ul style="list-style-type: none"> • w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przedrostków z-, s- oraz przyrostków -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przedrostkami s-, z- oraz przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki 	
126. Podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>dyskusja, reportaż, wyraz pochodny, formant, typy formantów, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, rdzeń, przedrostki z-, s-, przyrostki -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
128. Nadzieja	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>graffiti, symbol</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje otoczenie, w którym artysta namalował 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje symbolikę danych elementów dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tytuł dzieła w odniesieniu do jego 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wybranych źródeł przygotowuje

	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, co przedstawia graffiti Banksy'ego <i>There is always hope...</i> 	graffiti		treści	prezentację na temat twórczości Banksy'ego
129. Dawać nadzieję	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wywiad</i>, <i>frazeologizm</i> • relacjonuje treść wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Zbigniew Religa został chirurgiem • referuje odczucia lekarza podczas przeszczepu serca • charakteryzuje Zbigniewa Religę jako lekarza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia emocje, jakie Zbigniew Religa odczuwał w czasie pierwszej operacji • przedstawia romantyczną stronę zawodu lekarza, którą dostrzegł Religa 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje znaczenie przekształconego frazeologizmu w tytule wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat filmu <i>Bogowie</i> w reżyserii Łukasza Palkowskiego
130. Sens nadziei	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść wiersza Jerzego Lieberta <i>Nadzieja</i> • przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego • wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje wszystkie metaforyczne określenia nadziei 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega dramat podmiotu lirycznego przedstawiony w dwóch pierwszych wersach utworu • określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat szkód i korzyści płynących z nadziei
131. Potęga nadziei	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>niepełnosprawność</i> • relacjonuje treść danych fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje osiągnięcia Stephena Hawkinga, o których jest mowa w tekście • przedstawia stosunek narratora tekstu do życia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób naukowiec postrzega swoją niepełnosprawność 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje przesłanie, które może wynikać z relacji Hawkinga na temat jego życia 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje informacje na temat ludzi, którzy osiągnęli sukces pomimo różnego rodzaju ograniczeń
132. Brak nadziei	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>kompleksy</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu • podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów danych fragmentów utworu • wskazuje temat przewodni danych fragmentów • wskazuje źródła kompleksów bohaterki • wskazuje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje opinie bohaterki o sobie samej ze zdaniem osób postronnych • wyjaśnia przyczyny zachowania Kai 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia reakcję Kai na kpiny i szyderstwa • przedstawia swoją opinię na temat przyczyn agresywnego zachowania innych wobec Kai 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat obiegowego powiedzenia, że <i>kpina boli najbardziej</i> • formułuje wskazówki mówiące o tym, jak radzić sobie z przemocą psychiczną

		sformułowania pochodzące z języka młodzieżowego			
133. Nie tracić nadziei	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>niepełnosprawność</i> • relacjonuje treść danych fragmentów • podaje nazwę rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat narratora • charakteryzuje narratora – bohatera • określa czas i miejsce akcji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję zmian, jakie zaszły w życiu bohatera • interpretuje wymowę przedstawienia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny wzruszenia po występie Fochatej Ady • interpretuje wymowę danych fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat filmu <i>Chce się żyć</i> w reżyserii Macieja Pieprzycy
134. Wola przetrwania	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sztuka przetrwania, paradoks</i> • relacjonuje treść danych fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kompozycję tekstu • wymienia wskazówki dotyczące przetrwania w trudnych warunkach 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje główne przesłanie tekstu • omawia funkcję przytoczonych przez autora przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice pomiędzy tekstem Gryllsa a literaturą piękną 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrany tekst kultury opisujący przetrwanie w trudnych warunkach
135. Wywiad	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wywiad</i> • wymienia etapy tworzenia wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • układa pytania do autora podanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zbiera informacje na temat wybranej postaci, wymyśla temat wywiadu i układa pytania 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza wywiad z kolegą/koleżanką • wskazuje błędy w podanym wywiadzie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i ocenia wskazany przez siebie wywiad
136. Prezentacja	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>prezentacja, mowa ciała, font, trema</i> • wymienia etapy tworzenia prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje plan prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję mowy ciała podczas wygłaszania prezentacji • gromadzi materiały do prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wygłasza prezentację na forum klasy 	
137. Skrótowce i skróty	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>skrótowiec, skrót</i> • wymienia rodzaje skrótowców • przedstawia zasady odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach • wymienia zasady stosowania skróconego 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje skrótowce w tekście • wyjaśnia znaczenie skrótowców • wyjaśnia znaczenia podanych skrótów 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje skrótowce w zdaniu • poprawnie zapisuje skróty podanych wyrażen 	<ul style="list-style-type: none"> • zastępuje podane nazwy właściwymi skrótowcami 	

	zapisu				
138. Wyrazy złożone	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wyraz złożony, złożenie, zrost</i> • referuje zasady tworzenia wyrazów złożonych i wymienia ich typy 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia znaczenie wskazanych wyrazów złożonych • odróżnia zrosty od złożeń 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne przymiotniki złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • używa wyrazów złożonych w odpowiednim kontekście 	
139. Pisownia przymiotników złożonych	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady pisowni przymiotników złożonych z łącznikiem i bez łącznika 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wyrazy, stosując zasady pisowni przymiotników złożonych z łącznikiem i bez łącznika 	<ul style="list-style-type: none"> • w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przymiotników złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przymiotnikami złożonymi 	
140. Podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami: <i>wywiad, prezentacja, skrótowce, skróty, wyrazy złożone</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

Przedmiotowe Zasady Oceniania

z języka polskiego

I Zasady ogólne

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami obiektywizmu i sprawiedliwości.
2. Celem oceniania jest:
  - informowanie ucznia o poziomie osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie;
  - monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć;
  - udzielanie uczniowi wskazówek do samodzielnego planowania swojego rozwoju;
  - motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
  - dostarczenie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, zachowaniu oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia;
  - ewaluacja oraz doskonalenie organizacji i metod pracy dydaktycznej.
3. Oceniane są następujące formy aktywności ucznia:
  - wypowiedzi ustne
  - prace klasowe
  - wypracowania
  - testy m.in. czytanie ze zrozumieniem, znajomość treści lektury
  - sprawdziany
  - krótkie wypowiedzi pisemne (tzw. kartkówki)
  - aktywność na lekcji

- praca w grupach
  - prezentacje
  - dyktando
  - recytacja
  - projekt
  - przekład intersemiotyczny
  - inne
4. Uczeń zobowiązany jest do systematycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego oraz przynoszenia na lekcje ww. jak również podręcznika, zeszytu ćwiczeń, omawianej lektury, innych materiałów wynikających z zaistniałej potrzeby edukacyjnej.
  5. Prace klasowe, sprawdziany, testy, wypracowania pisane w szkole są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem (wpis do dziennika elektronicznego).
  6. Jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu, testu, wypracowania, dyktanda, kartkówki (lub nie zaliczył innej indywidualnej formy aktywności) powinien nadrobić tę zaległość w terminie do dwóch tygodni do dnia powrotu do szkoły.
  7. Uczeń pisze zaległą pracę poza lekcjami lub w czasie zajęć lekcyjnych - po uzgodnieniu z nauczycielem.
  8. Uczeń może poprawić ocenę jeden raz w ciągu dwóch tygodni od oddania prac (z wyłączeniem np. krótkich prac domowych, pracy w grupach). Uczeń poprawia ocenę po uzgodnieniu z nauczycielem terminu oraz formy poprawy (może być pisemna lub ustna). Jeżeli poprawa dotyczy wypracowania pisanego w ramach pracy domowej, uczeń poprawia wypracowanie w domu.
  9. Prace domowe (dłuższe formy wypowiedzi) uczeń oddaje w terminie. Nieoddanie pracy jest jednoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej. Uczeń powinien oddać pracę w późniejszym terminie (do 3 dni). Sytuację taką traktuje się jako niesystematyczność w pracy. Uczeń oddaje pracę zredagowaną samodzielnie. Jeżeli nauczyciel stwierdzi niesamodzielność w napisaniu pracy (np. praca jest przepisana z Internetu lub od innego ucznia), uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

10. Nie ocenia się ucznia do trzech dni po dłuższej niż trzy dni nieobecności w szkole. Zwolnienie nie dotyczy sprawdzianów, testów, wypracowań zapowiedzianych przed nieobecnością.
11. Każdy uczeń, który opuścił lekcję ma obowiązek nadrobić braki w wiadomościach, zapisach lekcyjnych i pracach domowych w terminie ustalonym z nauczycielem. W przypadku dłuższej nieobecności, termin uzupełniania braków należy ustalić z nauczycielem.
12. W wyniku klasyfikacji śródrocznej lub końcoworocznej nie może otrzymać oceny dobrej, bardzo dobrej lub celującej uczeń, który nie wykazał się dobrą lub bardzo dobrą znajomością treści wszystkich omawianych w ciągu semestru lektur.
13. Każdy uczeń ma prawo do dodatkowych ocen za wykonane prace nadobowiązkowe.
14. Uczeń ma prawo trzykrotnie w ciągu półrocza zgłosić nieprzygotowanie (nie dotyczy prac klasowych, sprawdzianów, testów, wypracowań). Nieprzygotowanie do zajęć uczeń zgłasza na początku lekcji. Brak przygotowania nie zgłoszony wcześniej, a stwierdzony przez nauczyciela to ocena niedostateczna.
15. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna są zgodne ze Statutem Szkoły.

II Kryteria oceniania wybranych form aktywności

1. Ustala się następujące ogólne kryteria oceniania z zajęć edukacyjnych:

- Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, rozwiązuje zadania nietypowe, wykraczające ponad program nauczania tej klasy i jest laureatem konkursów.
- Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych wymaganiami programowymi przedmiotu w danej klasie oraz sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie proble-

my teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązania zadań i problemów w zakresie pełnym i bierze udział w konkursach.

- Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który nie opanował w pełni wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne.
- Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który opanował podstawowe wiadomości i umiejętności w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się tego przedmiotu, oraz rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o podstawowym stopniu trudności.
- Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń który, w ograniczonym zakresie opanował podstawowe wiadomości i umiejętności, a braki nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki oraz rozwiązuje, często przy pomocy nauczyciela, typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności.
- Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie opanował koniecznych wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej przedmiotu nauczania w danej klasie, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu oraz nie jest w stanie, nawet przy pomocy nauczyciela, rozwiązać zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności.

2. Uczeń otrzymuje z pracy pisemnej (sprawdziany z gramatyki, testy czytania ze zrozumieniem itp.) ocenę:

- 1) niedostateczny 0% -29%
- 2) dopuszczający 30%-44%
- 3) dopuszczający + 45%-49%
- 4) dostateczny 50% -64%
- 5) dostateczny + 65%-74%
- 6) dobry 75% -84%
- 7) dobry + 85% -89%
- 8) bardzo dobry 90%-99%
- 9) celujący 100%

Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów mających obniżone kryteria oceniania nauczyciel stosuje następujące zasady przeliczania punktów na ocenę:

- 1) niedostateczny 0% -19%
- 2) dopuszczający 20%-34%
- 3) dopuszczający + 35%-39%
- 4) dostateczny 40% -55%
- 5) dostateczny + 56%-64%
- 6) dobry 65% -74%
- 7) dobry + 75% -79%
- 8) bardzo dobry 80%-89%
- 9) celujący 90%-100%

Kryteria oceny pisemnych wypowiedzi są uzależnione od wyznaczników danej formy.

3. Ocenę z zeszytów przedmiotowych /poza bieżącą oceną prac pisemnych/ uczeń otrzymuje co najmniej raz w roku szkolnym:

- **celujący:**

- zeszyt bardzo staranny
- pełne notatki
- brak błędów
- duża estetyka

- **bardzo dobry:**

- zeszyt bardzo staranny
- pełne notatki
- drobne, nieliczne błędy przy przepisywaniu z tablicy
- estetyka

- **dobry:**

- zeszyt staranny
- pełne notatki
- nieliczne błędy
- **dostateczny:**
  - zeszyt w miarę staranny
  - niewielkie braki w notatkach
  - błędy przy przepisywaniu
- **dopuszczający:**
  - zeszyt niestaranny
  - braki w notatkach
  - liczne błędy przy przepisywaniu
- **niedostateczny:**
  - zeszyt niestaranny
  - brak notatek
  - bardzo duża liczba błędów

1. Oceny bieżące wystawiane są systematycznie według skali ocen 1 do 6; uwzględniane są dodatkowe zapisy: „+”, „-”, „nb” – nieobecny;
2. Nauczyciel na podstawie pisemnej opinii lub orzeczenia dostosowuje wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe, uniemożliwiające sprostawaniu wymaganiom edukacyjnym wynikającym z programu nauczania.

III Sposób ustalenia oceny śródrocznej i rocznej

Śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna nie są średnią arytmetyczną. Przy ustalaniu oceny śródrocznej i końcoworocznej brane są pod uwagę stopnie uczniów z poszczególnych obszarów działalności według następującej kolejności:

- prace klasowe
- znajomość treści i problematyki omawianych lektur

- wypracowania
- sprawdziany
- testy czytania ze zrozumieniem

- wypowiedzi ustne
- krótkie wypowiedzi pisemne (tzw. kartkówki)
- prace domowe
- projekt
- aktywność na lekcji
- praca w grupach dyktando
- recytacja przekład intersemiotyczny

IV Sposoby powiadamiania rodziców o ocenach ich dzieci

Oceny są jawne zarówno dla ucznia jak i jego rodziców.

Uczeń jest dokładnie informowany o każdej wpisanej do dziennika ocenie z wyszczególnieniem, za co ją uzyskał oraz krótkim komentarzem ustnym lub pisemnym zawierającym wskazówki do dalszej pracy.

Oceny wpisywane są do dziennika w formie elektronicznej.

Podczas zebrań z rodzicami i konsultacji rodzic może uzyskać informacje o postępach w nauce dziecka.